

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo ololetno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravl. prejemam mesečno . . . 1.—80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo ololetno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat 30 v
za dva- in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvarsta po 60 viz.

Izhaja vsak dan, izvenredni delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 183.

Italijanski zrakoplovec metal bombe na Stolni trg v Gorici. - Nemci osvojili sovražne postojanke ob Dvini. - Turško napredovanje na Kavkazu.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. maja. Uradno se razglša: Podvojeno delovanje topništva se je nadaljevalo tudi včeraj skoraj na vseh točkah bojišča; posebno živahno je bilo v dolomitskem odseku med Peutelsteinom in Buchensteinom.

Italijanski letalec je dopoldne vržl dve bombi na tržni in stolni trg v Gorici. Ubila sta 2 civilista, 33 jih je ranjenih.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

9. maja. Kljub slabemu vremenu trajajo dalje topniški boji. V odseku Tofana, severno od tretjega vrha, je zasedel lasten oddelek važno sovražno postojanko v višini 2835 metrov. Na Krnu so metale naše drzne patrulje, ki so prišle z vrha Krna k potoku Lepenje, bombe v sovražne postojanke. Blizu cerkve sv. Martina je povzročila po sovražniku razstreljena mina nekoliko škode v našem strelskem jarku in je zasula kos sovražnih jarkov. V odgovor so razstrelili naši južozahodno od Sv. Martina mino, ki je zasula sovražne postojanke. Živahen in dobro merjen ogenj naših topov jih je nato popolnoma zasul.

Naši letalci nad Brindisi.

(Odobreno po vojnem tiskovnem stanu.

Vojni poročevalci poročajo: Poveljnik brodovja letal, ki je priletelo 4. t. m. nad Brindisi, pripoveduje: Napad na pristanišče in na kolodvor pri Brindisi je trajal od 4. ure 20 minut do 5. ure popoldne. Glavni smoter napadov so tvorila vojaška poslopja, pred vsem veliki kolodvor, kjer je stal vlak poleg vlaka. V trenutku alarma vsled prihoda letal se je skozi steklo popolnoma razločevalo, kako se je promet zavrl, kakor če se hitro ustavi kolo. Med stoječe je padla in jih zadela prva težka bomba. Strehe so se ločile od voz, liki cunje so padali kosi. Več bomb je zadelo kolodvor za sestavljanje vlakov. Dve veliki skladišči sta, kakor se zdi, težko poškodovani. V arzenalu je bila težka eksplozija. Ena bomba je zadela skupino rušilcev. Bombe so zadele tudi skladišča olja in pomorsko letal-

no postajo. Naši letalci so vrgli na pristanišča poslopja in na kolodvore bombe, ki so tehtale do 700 kg.

Kljub napadu, ki proti določbam mednarodnega prava, katerega so izvedli Italijani veliki petek na mesto Trst, niso hoteli vrniti naši letalci milo za drago in niso poškodovali mesta. Če se to ni moglo popolnoma izvesti, je temu vzrok lega nekaterih vojaških poslopij. Dva rušilca, ki sta odplula na morje, da zasledujeta hrabre napadalce, smo obstreljevali s strojnimi, ravno tako je padala toča krogel na krov italijanske ladje »Marco Polo«, na katerem je stalo celo moštvo in si ogledovalo neneviden prizor. Dve pomorski letali, ki sta se dvignili očitno na boj, sta vsled ognja naših strojnic opustili vsako akcijo.

Dva laška polka odpovedala pokorščino.

Budimpešta. »Pester Lloyd« poroča: Kakšen duh vlada med italijanskimi vojniki, najboljši dokazuje dejstvo, da sta laška polka 135 in 136 odpovedala pokorščino ob nekem napadu na Doberdobski visoki planoti. Polka sestavljajo Neapolčani in Rimljani. Laška vlada vara javnost z izmišljeno vznemirljivo novico, da nameravajo Avstriji upasti skozi Svico. Laški listi to verujejo posebno še, ker dela italijansko vojno vodstvo velike priprave na švicarski meji. Od Ponte Trevisa do Erba Vareso, od tu do Lecco so zgradili v širokem polkrogu strelske järke in druge utrdbe. Navedene pokrajine so proglasili za vojno ozemlje; pri Erba so zbrali nad 10.000 mož.

Nemiri na Italijanskem.

Curih, 11. maja. Z italijanske meje se iz zanesljivega vira poroča: Vsled novih vpoklicev je italijansko ljudstvo zelo razburjeno. V Montini, volilnem okraju znane socialista Ferri, je okoli 6000 žena vpriporilo javno demonstracijo. Množica se je valila po ulicah ter kričala: »Konec vojske hočemo!« — »Evviva Giolitti!« Nastopiti sta morala policija in vojaštvo. — V neki vojašnici v Piacenzi je en polk odpovedal pokorščino. Ob fronti se je uprla brigada Sassari. Tuda v Neapolju so bile demonstracije, ob katerih so zažgali sliko znanega vojnega hujšaka Cicotija. V Apuliji in na milanski nižini je razburjenje tako veliko, da so mnogokot morali bežati posestniki, katere smatra kmečko ljudstvo

za vojne hujšake. Cenzura ima najstrožji ukaz, da črta vse novice o teh dogodkih. Brez dvoma izkoriščajo socialisti nezadovoljno razpoloženje med ljudstvom, da bi v majniških dneh letošnjega leta pokazali voljo naroda v nasprotju z lanskim majem. V mnogih krogih sodijo, da bo notranji položaj Italije do prihodnje otvoritve zbornice tak, da bo vojni kabinet Salandra-Sonnino vzel dolgo zaželeno slovo in se bo Giolitti zmagoslavno vrnil na Monte Citorio.

Viktor Emanuel v Gradežu.

Lučano. Kralj Viktor Emanuel se je peljal dne 10. maja s princem Waleskim v Gradež, kjer sta si dolgo časa ogledovala Trst. Princ je nato odpotoval.

Francoski obisk na laški fronti.

Lučano, 11. maja. Danes jutraj so došli v Videm bivši francoski ministrski predsednik Barthou, bivši minister Pichon, bivši poslanec Reinach in pisatelj Barres. Italijansko vrhovno poveljstvo jih je povabilo, da obiščejo soško fronto. Nekaj časa so bili tudi v Turinu, kjer jih je pogostil župan.

Francoski trgovski minister v Rimu.

Rim, 11. maja. (K. u.) Tu sem je došel francoski trgovski minister Clementel.

Italijanska strokovna društva proti vladi.

Lučano, (K. u.) 11. maja. Odbor narodne zveze italijanskih strokovnih društev je sklenil ostro resolucijo proti notranji in zunanji politiki vlade. Cenzura je prepovedala objaviti resolucijo.

Italija dosegla svoje vojne namene v Albaniji.

Curih. Italijanski vojni poročevalci poročajo iz laškega glavnega stana milanskim listom, da so zaključeni boji v Albaniji. Italija smatra zasedbo Valone in z osredotočbo svoje albanske armade pri Valoni, da je njen in namen zaveznikov v Albaniji izpolnjen.

Lahi v Libiji zasedli Marsamoresa in Porto Bradia.

Rim, 10. maja. (K. u.) Agenzia Stefani: Po primerni pripravi so zasedli italijanske čete na vzhodno libijski obali dne 4. t. m. po morju Marsamoresa in od tu 5. t. m. po suhem Porto Bradia (Bug Suliman). V

obeh navedenih krajih so se zalagali sovražni podvodni čolni in sta tvorila središči tihotapstva za notranjo deželo. Na krovu neke naše ladje se je nahajal Said Hilal, brat vrhovnega glavarja Senuzov, kakor tudi nekateri ugledni voditelji Marmarize, ki so se pridružili prostovoljno ekspediciji. Navedena kraja sta se zasedla v pobujenem ozemlju brez nesreče, dasi je bilo morje posejano z minami.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. maja. Uradno se razglša: Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. maja. Veliki glavni stan: Severno od kolodvora Selburg smo z naskokom vzeli 500 metrov sovražne postojanke. Ujeli smo ob tej priliki 309 neranjenih sovražnikov. Zaplenili smo neka strojnica.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 9. maja. Uradno poročajo: Nemci so obstreljevali območje Uexküll. Ob Dvini od Jakobova navzgor smo z uspehom razkropili množico nemških delavcev.

CAR V TARNOPOLU.

Bukarešt. »Independance Roumaine« poroča, da premikajo pri Tarnopolu Rusi čete. V Tarnopol je došel general Pau, pričakujejo tudi carja.

RUSKI VOJNI MINISTER O DISCIPLINI V ARMADI.

Sofija, 11. maja. Bolgarski listi prinašajo odklon ruskega vojnega ministra Suvačeva, v katerem so med drugim naslednji stavki: Zadnji čas so se pojavili slučajni nepokorščine, ki resno ogrožajo armado. Podčastniki nimajo nobene avtoritete pri moštvi, ki se iz svojih predstojnikov norčuje. Zadnji mesec so vojaška sodišča sodila v 7360 slučajih, da so se vojaki zoperstavili svojim predstojnikom. Nekega generala je njegov podčastnik zabodel. Končno meni ruski vojni minister, da bo

LISTEK.

Ko hodi vojna svojim potom.

C. in. kr. poveljstvo za popravo bojišč.

Tarnov v maju 1916.

Leto je minulo, odkar se je kretala vojska tukaj preko poljan, odkar so ležali ljudje po strelskih jarkih, ki se sedaj podirajo in propadajo, odkar so se zaletavali ljudje ob bodeče žične plote, ki rjave sedaj, odkar so zdihovali in umirali po polju in gozdih ranjenci.

Ko je vojska krenila dalje, ko se je pomaknilo dalje proti vzhodu bežeče ali zasledujoče, kar je prebilo bitko, je ležalo po polju polno mrlčev in pohablencev, je ležalo po osamelih jarkih mnogo vojnega blaga, je ležalo po cestah nebroj patron in orožja, takega in takega, kakor so ga baš vrgli od sebe bežeči, da jih ne bi oviralo na begu. Po njivah in gozdih je ležalo na tone železa in jekla, težkega jekla od granat, kakor so ga nasuli topovi v grmenju in vihri. Kdovekod so stali še topovi, trenski vozovi ali ležali po obcestnih jarkih razbiti avtomobili poleg raztresenih polomljenih motorskih koles. Preko vse zmešnjave pa so drvili preplašeni in zbežani konji brez gospodarja.

Mnogo tega se je takoj pobralo po bitki in izkazalo kot vojni plen: tako topove in strojnice, municijo in avtovoze. Skrbno so pobrali in iskali ranjence in jih prepeljali na obojevališča, pokopali mrlče — naše in sovražne. Tukaj v skupnih grobovih, po dvajset, sto in še več v enem, tukaj v posameznem grobu, sredi polja ali gozdov, kjer je baš bilo; čas je bil drag. Dalje! Tam čakajo še ranjenci, še mrlči. In marsikoga, ki se je umirajoč splazil v senčno goščo, niso našli in šli mimo njega. Tukaj sredi polja je ležala čelada, skledica, konjska oprema, tam puška, patronska torbica. . . Kdo je utegnil zanimati se za vse. Saj so morali hkrati iskati topov, ki so jih bili zakopali Rusi.

Potem so se vrnili kmetje, prihajali iz hiš in pohajali po polju, našli to in ono, je izročali orožnikom ali nosili domov, ker jim je rabilo prav dobro doma: tako dobro pocinjena skledica, ali nepoškodovano rodno zajemalo, ali močno železno lopatico. Semtertja so našli tudi mrlča in ga pokopali, mu postavili morda še križec in orožniki so si zapisali potem vse grobove. Pogostoma so našli ime, kateremu je bil začetel umrlu na leseni križ tovariš. Le-to so zapisali. Često je stalo zapisano le: »Tu počiva 45 honvedov« ali »tu leži 36 tirolskih cesarskih lovcev«, nič več. Često pa niso našli nobenega zaznamka na griču; junaki brez imena so počivali v zemlji. Ako

je bila položena na gomilo čelada, so spali v nji Nemci, ploščata kapa, so bili Rusi, in ako je morda usmiljena roka usadila v prst suho vejico z rdečo-belo-zelenim trakcem, tedaj so ležali v nji gotovo sinovi ogrske zemlje. Prav dostikrat se je našel en sam grič, tedaj so pravili kmetje orožnikom, da jih krije sto ali dvesto, tisoč ali dvatisoč. Saj niso znali koliko, znali so le, da mnogo, prav mnogo.

Vrlo delo je bilo, ki so jo dovršili orožniki, prav vrlo delo, a zadoščalo ni. Ni moglo zadoščati. In ako so se kasneje obrnili očetje in matere in žene in neveste na polkovno poveljstvo, kje počiva Lojze, France, Janez, ali Kurt, Viljem, ali Lajos, Istvan, jim ni moglo odgovoriti drugega, nego: ob Dunaju, pri Gorlicah, pri Cieklinu. A da se je tudi znalo za grob junakov, kdo je mogel zagotoviti, da že teden kasneje ne bode kmet preoral zemlje, da bode grob pozabljen, razrušen, izravnal, ker bode rabil oni kos zemlje hkrati z ostalo.

Temu je v zapadni Galiciji sedaj drugače; bojiščem pri Ostinovu in Dambrovu, Lapanovu in Limanovu, Gorlicah in Tarnovu se ne bode godilo tako. Vojaško poveljstvo v Krakovu oziroma vojaški poveljnik fml. Brandner-Wolfzahn in njegov načelnik gen. štaba podpolkovnik Kolbenheyer sta poverila zadevne posle nalašč ustvarjenemu poveljstvu: c. in. kr. poveljstvu za popravo bojišč. Poveljstvo, z nad-

poročnikom Otonom Ranna na čelu, ima svoj stan v Tarnovu. Vse zapadno gališko vojno ozemlje, ki meri okrog 10.000 stirijskih kilometrov, obsega njegovo področje. Razdeljena je v deset odsekov, vsak odsek podrejen častniku, ki ni sposoben za službo v fronti. Okrog 900 črnovojniških delavcev in vojakov, ter okoli 2500 ruskih in laških ujetnikov je pridelenih poveljstvu za delo.

Že od jeseni deluje poveljstvo, dela čudovito pridno, kakor se dela le v vojni. V skupinah so črnovojniki in ujetniki obšli ozemlje in je preiskali, v rojih prerili gozde, iztikajoči za grobovi in rojnim blagom. Ni bilo lahko to delo in kakor je pripovedoval častnik ob neki priliki, še vedno niso našli topov, ki so jih bili Rusi čisto gotovo zakopali po gozdih.

V poveljniškem poslopiju je velika dvorana natlačena vojnega blaga, da izgleda kakor opremna postaja. Skledice in čebriči so naloženi v stolpcih, čelade, šlemi, ploščate kape, konjske opreme vise v dolgih vrstah, po tleh stoji zaboji s patronami in pasovi za strojnice. Okrog slone puške, zarjavele in razbite, nove in stare, avstrijske in ruske, količi za šotore leže in slone po kotih, leseni križi razpali grobov in šrapnelske pušice se grmadijo do stropa. Tu je celo zarjavelo motorsko kolo, ki so ga našli nekod v cestnem jarku pod biljem.

In vendar je to le najnovejši plen. Od

taka disciplina napravila armado nespodobno za zmago in odreja, naj se kazni za take prestopke podvoje in potroje.

RASPUTIN UMORJEN.

Berlin, 11. maja. Iz Petrograda se poroča, da je umorjen menih Rasputin.

RUSKO-JAPONSKI SPORAZUM.

Berlin, 11. maja. »Achtuhrblatt« poroča z ruske meje: Sedaj prinašajo petrograjski listi podrobnejše podatke o rusko-japonski pogodbi. Najvažnejša točka je, da se je Rusija zavezala dati Japonski vojaško pomoč, če bi jo pri izvajanju njenih pravic v Vzhodni Aziji motile tuje sile.

Nadalje se je Rusija zavezala, da Vladivostoka ne bo utrdila, marveč ga vporablja edino le kot trgovsko pristanišče. Rusija in Japonska sta napravili pogodbeno mejo v Mandžuriji, na Mongolskem, kakor tudi na severnem in vzhodnem Kitajskem; Japonska skrbi za časa vojske tudi za varstvo ruskega interesnega ozemlja. Japonska je zato dobila prosto roko na Kitajskem pod pogojem, da spoštuje neodvisnost Kitajske. Japonska se je zavezala, da za časa vojske preskrbuje Rusijo z municijo in drugim vojnimi materijalom. Za to dovoli Rusija Japonski železniške koncesije v bližini Harbina.

LIGA TUJIH NARODOV V RUSIJI WILSONU.

Kodanj. Liga tujih narodov v Rusiji je brzojavila Wilsonu: »V veliki sili se obračamo na Vas, gospod predsednik, ki ste prvobornik človekoljube in pravice, po Vas se obračamo na vse človekoljube, da jim naznanimo, kakšno strašno usodo mora prenašati naš narod in izpoznavalci naše vere vsled krivde Rusije. Mi, ki pripadamo tujim narodom in veroizpovedanjem, dvigamo obtožbo pred vsem civiliziranim svetom in prosimo, naj se nam pomaga in naj nas štiti, da ne bomo uničeni.« V pozivu se pritožujejo Finci, Balti, Litvinci, Judi, Ukrajinci, mohamedanci in Georgijci radi nasiljev, kršenja ustave, onečaščenj žen, barbarskih pogromov itd.

Vilna. (Kor. ur.) List »Homan« javlja, da so se pridružili Belorusi oklicu zatiranih narodov v Rusiji.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. maja. Veliki glavni stan: Nemška letala so metala bombe na Düinkirchen in na kolodvoru pri Adinkerke. Na zahodnem bregu Moze so Francozi popoldne napadli naše postojanke pri Mort Homme, zvečer pa južnovzhodno od višine 304. Njih napad se je obakrat zrušil v ognju strojin in v zapiralnem ognju topništva z izdatnimi izgubami za sovražnika. Neka bavarska patrulja je ujela v gozdu Carmard 45 Francozov. Število neranjenih ujetnikov v bojih od 4. maja za vrh 304 se je povišalo na 53 častnikov in 1515 mož. Na vzhodnem bregu Moze v gozdu Caillettes so se vršili celo noč boji z ročnimi granatami. Odbili smo francoski napad v navedenem gozdu.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

10. maja ob 3. popoldne. Med Oise in Aisne se je izjalovil presenetljiv napad proti našemu strelskemu jarku južnovzhodno od Moulain-sous-Touvent. Pri Verdunu je ponehal topniški ogenj zahodno od Moze. Vzhodno od Moze in na

Woevre topniški ogenj z odmori. Ponoči praske z ročnimi granatami v gozdu Avocourt in južno od utrdb Douaumont. V zgornji Alzaciji smo izlahka odbili sovražni poizvedovalni oddelek, ki je poizkušal pregnati našo malo postojanko pri Hirzbachu, južno od Altkircha.

10. maja ob 11. ponoči. Na levem bregu Moze so izvedli Nemci po pripravi topništva močan napad na naše postojanke ob dohodih na vrh 287. Napad smo odbili popolnoma. Ostalo nam je nekaj ujetnikov. Malo ofenzivno podjetje naših čet proti robovom zahodno od »Mrtvega moza« nam je dovolilo, da smo zasedli dele nekega nemškega jarka. Ujeli smo nekaj mož in zaplenili dve strojnici.

Belgijsko poročilo. Topniški boji pri Ramscapelle, Dixmuiden in Steenstraete.

Vrh 304.

Haag, 11. maja. Francoskim oddelkom, ki drže južni rob višine 304, katero so vzeli, Nemci, je naročeno, naj se razširijo proti zahodu in proti vzhodu, da zopet vzamejo vrh in da vsaj drže s protinapadi še ostali del višine z naporom vseh svojih moči in tako kolikor mogoče dolgo zadržijo sovražnika od druge črte. General Nivelle je zato odredil poizvedovalno akcijo proti vrhu 287 in proti Mort Homme. Pričakuje se, da francoski protinapadi ne morejo prekiniti operacijskih del Nemcev na velikem delu višine 304.

Bitka ob Mozi.

Rotterdam. »Daily Chronicle« izvaja, da se bje bitka ob Mozi zelo ljuto. List pristavlja, da so v Verdunu že 25. februarja smatrali položaj za tako kritičen, da so proučevali, če ne kaže, da se umaknejo na levi breg Moze.

Francozi se boje za Verdun.

Genf. Francoska poročila o položaju pri Verdunu, ki jih je prepovedala dva dni cenzura objaviti, izražajo resno bojazen, da trajno obdrži sovražnik vrh 304, ki resno ogroža utrdbi Marre in Bourrus.

Verdunski prefekt upravlja le še 20 občin.

Genf. Verdunski podprefekt upravlja le še zelo omejenemu okraju. Med 120 občinami mu jih je ostalo le še 20. Ves ostali okraj je ali zaseden po Nemcih ali so ga pa ukazale izprazniti vojaške oblasti.

Posvet generalov v Parizu.

Genf. V Elysée je zboroval 11. t. m. vrhovni svet deželne brambre. Predsedoval je Poincaré. Udeležili so se ga ministrski predsednik, vojni minister, minister mornarice in generala Joffre in Castelnau.

Irski rekruti.

Haag. »Daily Telegraph« poroča, da je Irska s svojimi 4.382.000 prebivalci dala le 100.000 rekrutov; škotska in Avstralija, ki ne štejeta več prebivalcev, pa štirikrat in petkrat več.

Odstop irskega podkralja.

London. (Kor. urad.) Lord predsednik tajnega sveta, lord Creve, je obvestil zgornjo zbornico, da je odstopil podkralj Irske lord Wimborne.

Izgube Angležev v Dublinu.

Lugano, 11. maja. (Kor. ur.) Uradno se poroča, da so izgubile vladne čete ob vstaji v Dublinu 521 mrtvih in ranjenecv. Položaj na Irskem je trajno skrajno napet, vsled česar vlada ne odneha nasproti zahtevam po uvedbi splošne brambne dolž-

nosti na Irskem, marveč proučuje, če ne kaže, da razorožijo vse irske vojaške prostovoljce in kako preosnovati vladanje Irske.

Na Balkanu.

Stráža Bolgarov na Balkanu.

Berlin. Na vprašanje, če ne smatra Bolgarija, da je bistveno izvedla svoje naloge v sedanjih vojski, je izjavil neki višji bolgarski častnik, da se še vedno lahko kaj zgodi, vsled česar bi morala nastopiti njena armada, ki mora vsekakor oestro stražiti.

Pasič zadovoljen z ruskimi obljubami.

Kodanj, 11. maja. (K. u.) Petrograjski listi z dne 5. objavljajo: Srbski ministrski predsednik je izjavil, da je zadovoljen z obljubami, ki mu jih je dal voditelj ruske zunanje politike. Kakor najvišji krogi so tudi vsi politični krogi zato, da se izpolnijo srbske želje in nade glede združitve vseh srbskih zemelj pod dinastijo Karađorđevićev. Iz političnih ozirov pa se srbskih želja natančno ne opiše.

× × ×

Prehod srbskih čet.

Kodanj, 11. maja. (Kor. urad.) Petrograjski listi prinašajo sledečo vest tiskovnega urada z dne 5. t. m.: Grška vlada doslej ni privolila v prehod srbskih čet skozi Grško. Pravi, da se boji kuge in da bi prevoz na ozkotirni železnici Patras-Larisa zahteval preveč časa. Jasno pa je, da je glavni vzrok strah pred Nemčijo. Ententa je sklenila Grško prisiliti, da izpolni njene zahteve, ker hoče s svojo odločnostjo dobiti jasnost glede grških načrtov. Poslaničkom entente je naročeno, da naj postopajo sporazumno z vojaškimi poveljniki entente

Angleško-ruski ultimát Grški?

Sofija, 10. maja. »Utro« poroča, da sta angleški in ruski poslanik zopet šla h Skuludisu, da brez odloga dovoli prehod ostankov srbskih čet. Nota zahteva odgovora v 36 urah. »Lokalanzeiger« zanikuje vse vesti o grški ministrski krizi. Vlada se hoče brez obotavljanja držati dosedanje taktike. Odločno je protestirala proti zaplenitvi grške otočanske pošte.

Položaj na Grškem.

Sofija, 11. maja. Poluradna »Kambana« poroča iz Aten: Položaj na Grškem je še vedno resen. Vlada je sklenila vse mogoče odredbe, da je pripravljena na vse mogoče in je dala vse mostove in predore zastražiti z močno artiljerijo. To je ljudstvo zelo pomirilo. Francoski poslanik Guillemine hoče Grško za vsako ceno pridobiti za entento. Ruski, angleški in italijanski poslanik so v skupni avdijenci pri kralju izjavili, da je ententa glede vseh znanih zahtev solidarna in bi Grška prišla v nevarnost, če bi jih ne vpoštevala. Kralj je baje rekel, da kot ustaven vladar ne more ničesar skleniti brez vlade ali proti vladi. Menda jim je tudi namignil, da odobrava vladno politiko v polnem obsegu.

Drobne grške novice.

Švicarski listi poročajo, da grški častniki, ki so mislili ustanoviti znano ligo, tega vsled migljaja predpostavljenih ne bodo storili. Merodajni krogi vedo, da bi ententa s podporo Venizelosovih pristašev takoj ustanovila protiligo.

Carigradska »Ladefense« brzojavlja, da je angleški poslanik zahteval, da naj Grška ustavi svoje mornariške vaje, ki zelo ovirajo akcije ententnega brodograja v Egejskem morju. Skuludis je zahtevo naznanil ministrskemu svetu.

Sofijski »Dnevnik« poroča, da je mešana komisija že začela delovati. Ker določuje ves izvoz in uvoz, je vsa grška trgovina pod kontrolo entente.

× × ×

Preganjanje Rumunov po ruskem vojaštvu.

Uradno se poroča: Rusko vojno vodstvo nadaljuje svoja preganjanja proti prebivalstvu rumunske narodnosti, ki se še nahaja na avstrijskih ozemljih, katera imajo zasedena Rusi. Georgi Pujul in Konstantin Krauczuk, oba iz Avstrijske Novosielice, ki sta iz strahu, da bi ju Rusi odpeljali v Rusijo, pobežnili iz Avstrije, sta o tem podala naslednje izpovedbe:

»Pred tremi tedni so spravili Rusi vse prebivalce iz Bojana v trumah, deloma peš, deloma na vozech, na kolodvor v Ruski Novosielici; na potu so jih zelo zlostavljali. Na postaji so jih natlačili v vagon in spravili v kraje, ki leže ob spodnjem teku Dnestra. Na velikonočno nedeljo in velikonočni ponedeljek je rusko vojno vodstvo s silo evakuiralo kraje Avstrijske Novosielice, Gogolina in Lehuczeni, kjer prebivajo izključno samo Rumuni. Vse prebivalce so z brahialno silo izvlekli iz njihovih hiš in jih spravili na kolodvor v Ruski Novosielici, odkoder so jih transportirali dalje proti Dumahaici. S seboj vzeli niso smeli ničesar; pustiti so morali vse svoje polne kašče, svojo perutnino in živino. Ruski vojaki in ruski podaniki, ki so prišli iz Ruske Novosielice, so potem vse to popuščeno blago vzeli in plen spr-

vili v Rusijo. Med transportom je umrla neka ženska vsled krutega zlostavljanja po ruskih vojakih. Tudi pred evakuacijo so imeli prebivalci teh treh krajev veliko trpeti. Mnogim kmetom je bila uropana živina in konji, tako Tansiju Toka, Georgiju Kutu, Nikolaju Bula, Georgiju Malanka, vsi doma iz Avstrijske Novosielice. Ko se je neki drug grajan, Nikolaj Toka, upiral, ko so mu hoteli ruski vojaki siloma vzeti pet komadov živine, ga je neki ruski vojak na levi roki obstrelil. Spravili so ga v bolnišnico; medtem so ruski vojaki uplenili vse njegovo premoženje in imetje. Brez vsakega vzroka so nekaj prebivalcev zaprli; tako so zvezali in odpeljali Georgija Salanina in Petrača Kostiuks. Mlada rumunska kmečka dekleta so ruski vojaki posilili. Grajanom okupiranih ozemelj se ni nikoli dovolilo, da bi prekoračili rusko mejo in si nabavili važne potrebščine, da bi si ondi nakupili živila in zdravila. Nobena oblast se ni brigala za potrebe prebivalstva, bilo je brez pravice in varstva izpostavljeno vsem šikanam. Ko so bili odvedeni vsi prebivalci, so jih prisilili, da so oblekli obleko, ki jim jo je dala ruska vojaška oblast zato, da se razločujejo od drugih ruskih podanikov in ne morejo uiti. Za zdravstvene razmere prebivalstva, ki je zelo trpelo vsled kužnih bolezní, se ni nihče brigal.

Zlostavljanja in napadi na prebivalstvo v imenovanih treh krajih so bili tako številni, da ni mogoče posameznosti natančno opisati.

Turčija v vojski.

Uspehi Turkov na Kavkazu.

Carigrad, 10. maja. (Kor. ur.) Glavni stan javlja:

Kavkaško pozorišče. V boju, katerega je uvelodil jutraj 8. maja naš napad, kateri se je bil do večera, je bil vržen sovražnik v odseku gore Kope z bajonetnim napadom iz svojih postojank v širini skoraj 15 kilometrov in potisnjen proti vzhodu. V tem boju smo ujeli 6 častnikov in nad 300 mož in smo zaplenili 4 še dobre strojnice. Naši zasledovalni oddelki so ostali kljub ljutemu snežnemu viharju v stiku z umikajočimi se sovražnimi oddelki. Ponoči od 8. na 9. maja se je srečno izvedel presenetljiv napad na sovražen tabor pri Baškó, 50 km južnovzhodno od Mamachatuma in južno od Duzla Deve, 250 pešcev in 200 konjenikov močan sovražni oddelek smo pognali z bajonetnim bojem v divji beg in smo izvzemši malega ostanka vse pobili. Sovražniku smo vzeli veliko pušk.

Na morskem obrežju nobene važne izpremembe. Sovražnik, ki je poizkušal prodirati zahodno od Dschewzlika, je bil po naših četah, ki so ga obšle, prisiljen, da je bežal proti severu.

Maloazijsko obrežje. Neka križarka je izstrelila brezuspešno na obrežje zahodno od otoka Kösten 50 strelav. Naše topništvo je odgovarjalo na ogenj.

Nasproti ruskim poročilom pribijemo! Ponoči od 2. na 3. maja so izvedli Rusi dva presenetljiva napada na bojno črto Kope, severno od odseka Čoruh. Prvi napad smo odbili. Med drugim napadom se je posrečilo Rusom, da so vdrl v jarke dveh stotnij, a ob jutraj izvedenem protinapadu smo mu vzeli naše jarke v popolnem obsegu.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 11. maja. Veliki glavni stan: Iraško bojišče. Neizpremenjeno. Za sovražne strelske jarke je padlo goreče sovražno letalo, zadeto po naših kroglah.

Kavkaško bojišče. V boju 8. t. m. smo vrgli sovražnika iz njegovih postojank. Podili smo ga proti vzhodu. Zelo se je trudil, da bi se bil držal. Število zaplenjenih strojníc v tem boju se je zvišalo na 5. Ogenj našega topništva je prepodil sovražno ladjo, ki se je bližala Teke Burnu. Pri Smirni je bil zadet po naših baterijah sovražen monitor, ki je streljal z obrežja otoka Kösten, poškodovali smo mu dimnik in jadnik, nakar je prenehal streljati in se umaknil proti Mytilenam.

Rusi se izkrcavajo v Trapecuntu.

Bukarešt. Iz Petrograda: Rusi so izkrcali nove čete južno od Trapecunta.

Nemčija in Amerika.

Nemški poluradni glas o ameriški noti.

Kolin, 10. maja. (K. u.) »Kölnische Zeitung« piše o ameriškem odgovoru: Čeprav se Wilson brani, videti zvezo med stvarmi, vendar se ne bo mogel izogniti dejstvu, da Anglija že pol leta odlašča z odgovorom na veliko noto ameriških pritožb. Wilsonov odgovor vsekakor ne izpreminja nemške izjave, da za nas obstoji prav tesna zveza med proti mednarodnemu pravu stoječo angleško biokadno politiko in našo podmorsko vojsko.

Anglija se ne bo še tako hitro udala Ameriki.

Frankobrod, 11. maja. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Newyorka: O morebit-

meseca januarja sem so zvozili od tam že okrog 50 železniških voz. Koliko bodo našli še raztresenega po polju in gozdih ter skritega po hišah.

A glavna skrb so vendar le grobovi. Saj leži pokopanih v zapadni Galiciji 50 tisoč junakov; natančnega itak ne ve nihče. Ruski so jih že 43.000 in vendar govore še o ruskih skupnih grobovih, ki jih še niso našli. Tako groba pri Jaslu, ki ne krije manj kot 2000 mrličev. Da so skrivali orjaške izgube, so Rusi često prikrili svoje grobove, pogladi preko sveže zakritih grobov mnogokrat konjico, da se je tem gotoveje izbrisala vsaka sled. Našli so že več takih grobov in ko so nekoč kopali na sumljivem mestu, so našli dva mrtva Honveda mesto domnevanih Rusov. Poznalo se jima je, da sta ležala v strelskem jarku. Odkopali so ga na desno in levo in našli v vrsti še 145 Honvedov. Ležali so tukaj še zaviti v odeje in trdno držeči zveste puške, ležali, kakor bi spali. In približno 100 korakov daleč od tod so našli pokopanega tudi stražnika. Rusi so ga bili gotovo prevabili v megleni ali snežni noči, se priplazili h strelskemu jarku in pobili speče vojaške; potem zasuli jarek. Živ krst ni vedel, kaj se je zgodilo s strelci, kako, saj se ni vrnil nobeden, da bi bil javil grozoto rusko. Našli so jih šele sedaj — pri Puhovu je bilo — in jih pokopali spodobno junakom.

Včasih so našli tudi v gozdu človeško okostje, ki so je glodale gladne zveri... in kolikrat bode še v poznih dneh prioral na dan kmetovalcev lemež človeško kost...

A naloga poveljstvu ni bila samo, da poišče grobove in mrličje. Treba je bilo tu-

di, kjer koli mogoče, združiti raztresene grobove in ustvariti manjša in večja pokopališča za junake na prikladnih in tihih mestih. Izkopati so marali na tisoče mrličev; pozimi so vršili to delo. Nebroj mrličev se je ugotovilo pri tej priliki. Napisi na grobnih križih, ki so bili po največ napisani s kemičnim pisalom, so se dali citati le malokod. Legitimacijske škatlice so pa največ mrličem pobrali, še predno so jih pokopali, da so jih oddali polkom, katerim so pripadali, v spis njihove smrti. A po mnogih žepih so se še našla pisma, ki so dala dognati osebnost lastnikovo, in v marsikatero tirolsko alpsko kočjo, v marsikatero bavarsko kmetsko ali hanoversko mestno hišo je dospel v poslednjih mesecih poslednji pozdrav, poslednja vest o dragem rajniku...

610 pokopališč, velikih in majhnih, izvečine ginljivo lepih je dovršenih danes v zapadni Galiciji. Čaka jih le še umetniško lice, ki jim ga bodo nadeli čez poletje. Vsak grob je vpisan v debelih knjigah, med polki in poveljstvi se vrši živahno dopisovanje, da bi se ugotovilo imena čim največ mrtvim. Nemško vojno vodstvo je poslalo v Krakov nalašč svojega častnika, poročnika Güntherja, čegar prsi diči železni križ, ki si ga je bil zaslužil na zapadu, dopisuje z dotičnimi nemškimi oddelki.

Gotovo je, da se bodo svojci marsikaterega padlega junaka hvaležni spominjali vestnega dela in kr. poveljstva za pospravo bojišč, ki je skoro neznan, a izredno važen člen v čudovitem ustroju naše ljudske armade.

nih pogajanjih z Anglijo je Lansing rekel, da bi se Anglijo v kratkem komaj dalo prisiliti, da ugodni ameriškim pritožbam.

Wilsonova zadnja beseda.

London, 10. maja. (K. u.) »Times« piše iz Washingtona: Pristasi predsednika Wilsona izjavljajo, da je ta sedaj prav gotovo rekel svojo zadnjo besedo in da pride prelom čisto sam od sebe, če se Nemčija ne bo držala sklenjenih pogojev. Splošno je tudi časopisje teh misli. Samo tisti, ki so vedno kritikovali zunanjo politiko demokratske stranke, so menda skeptični in poudarjajo, da se z besedico ni omenilo napadov na ladje raznih narodov, ki so se zadnje tedne izvršili brez vsakega svabila.

Nemčija ne odgovori na ameriško noto.

Berlin, 11. maja. »Berliner Tageblatt« piše: Z večer izročeno ameriško noto je menda končano dopisovanje med obema državama. Kakor slišimo, od tukaj ne pošljejo nobenega novega odgovora, ker ni razloga.

Francoske nade.

Bern, 10. maja. (Kor. ur.) Francoski hujšakči črpajo nove nade iz ameriškega odgovora. »Echo de Paris« pravi: Potek stvari je sedaj odvisen samo od načina podvodne vojne. Ni več nobenih iluzij o težkih posledicah, ki bi jih prinesel nov slučaj »Sussex«. — Pichon pravi v »Petit Journalu«: Zadeva se je razpravljala in razsodila. Splošna vest je hitela pred Wilsonovo sodbo. Če ne danes, jutri pride kazen. — »Petit Parisien« je zelo vesel, da je Wilson odklonil nemško »barantanje« in triumfira, da je nemški cesar zadel na mojstra. — »Temps« pravi: Naj bo ameriško-nemško razmerje jutri tako ali drugačno, nota je suha do zaničevanja, ima veliko moralno dalekosežnost in prepriča, da bi nemoralna nemškega cesarstva onemogočila vsako zvezo s kulturnimi narodi. na Grškem.

»Times« fantazirajo.

Rotterdam, 11. maja. »Times« poroča iz Washingtona: Dasiravno se ameriški Nemci zelo trudijo, da ustvarijo neko mirovno ozračje in čeprav je poslanik grof Bernstorff prijateljem rekel, da se na polje sklene premirje in skoro gotovo tudi mir, vendar te vesti niso napravile posebnega vtisa na ameriško javnost. Newyorški listom je to govoričenje o miru le dokaz, da Nemčija uvideva, da bo porazena.

Amerika proti angleški blokadi nevtralecev.

Rotterdam, 11. maja. »Morningpost« poroča, da je ameriški poslanik v Londonu po naročilu svoje vlade nastopil proti blokadi nevtralecev.

Brazilijski v Nemčiji.

Torpedacija parnika »Rio Branco«.

Rio de Janeiro, 10. maja. (K. u.) »Havas« javlja: Na brazilijsko noto z dne 4. maja glede torpedacije parnika »Rio Branco« je nemški poslanik izrazil svoje zadovoljenje, da je objavljena vest poročala o rešitvi moštva. Poslanik je izjavil, da bo Nemčija po končani preiskavi najbrž prav rada prejela brazilijsko poročilo. Uradna nota naznanja, da bo brazilijska vlada takoj po končani preiskavi stavila svojo zahtevo v Berlinu.

Revolucija v Lizboni.

Budimpešta. Posebni poročevalec »Az Esta« javlja: V Lizboni je zopet izbruhnila revolucija. Arzenal zopet gor. Vojaki so se uprli.

V vseh portugalskih mestih proglašen preki sod.

Genf. »Figaro« poroča iz Lizbone, da je razglasila vlada preki sod v vseh portugalskih mestih. Odredba je naperjena v prvi vrsti proti monarhistom, ki živahno agitirajo. Portugalski vladni krogi se boje, da bi znali rojalisti slediti zgledu Irce in da bi porabili zunanje zapletitve za obnovo monarhije.

Španska.

Prestolni govor španskega kralja.

Madrid. (K. u.) Ob otvoritvi zbornice je prečital kralj Alfonz prestolni govor, ki izjaja: Španska živi prijateljsko z vsemi državami, ki se vojskujejo med seboj. Nevtralnost hoče odkritosrečno nadaljevati. Vsi vojskujoči cenijo njeno lojalno postopanje in upravičenost razlogov njene politike. Vlada sledi soglasni volji dežele s svojo nevtralnimi politiko. Peča se z raznimi vprašanji, ki nastanejo, ko se sklene mir. Glede na potrebe sedanosti bo zahtevala vlada, naj se okrepi narodna obramba. Zbornici se bosta morali posvetovati posebno o temeljnih prenosnih vojaške. Končal je: Zbornici mora voditi dolžnost, da upoštevati ob posvetih koristi obrambe dežele in dobrobit Španske.

Madrid, 10. maja. (Kor. ur.) Prejšnji ministrski predsednik Dato je na zborovanju konservativcev podal zgodovinski pregled o delovanju prejšnje vlade. Glede zu-

nanje vlade je konservativna stranka za nevtralnost proti vsem vojujočim in proti temu, da se Španska zaplete v vojno. Stranki naj bo vzor kralj, ki je najvišji predstavitelj dežele. Konservativci bodo podpirali sedanjo vlado.

Preskrba živil na Dunaju.

Dunaj, 11. maja. Uradno se razglasu: V zadnjih dneh se je začelo prekiniti promet posameznih preskrbovalnih živil, a se je ukrenilo vse potrebno za hitro in nemudno odpravo. Posebno se je poskrbelo za zadostne odposiljave jajc in sočrvice in da se gladko razvije obrat glede na živila.

Dunaj, 11. maja. Odposlaništvo s Favoritna se je predstavilo danes županu dr. Weiskirchnerju, da se pritoži, ker so trgi slabo preskrbljeni z jajci, s krompirjem, s sočivjem in z drugimi predmeti. Župan je izjavil, da je ukrenila dunajska občina vse potrebno, toda pomanjkanje teh predmetov bo trajalo še nekaj časa, a upravičeno upa, da končno odpomore pomanjkanju.

Razna poročila.

Bavarski kralj o miru.

Monakovo, 10. maja. (Kor. ur.) Bavarski kralj Ludovik je deputaciji raznih stanov rekel: »Kdaj bo vojske konec, ne vemo, da pa ne bomo premagani, to vemo in nočemo miru, ki nam ne prinese boljše položaja, kakor ga imamo sedaj. Naši sovražniki se razbijajo ob nemški državi, na sili njenih in zvestih zavezniških armad. Trpimo najhujše žrtve v krvi in blagu, pa tudi v domovini, kjer je narodu naloženo težko pomanjkanje. Da se narod obvaruje za vso večnost pred vsem tem, to je cilj, katerega moramo pri mirovnem sklepu doseči.«

V Nemčiji ne mislijo na diktaturo živil.

Berlin, 10. maja. (K. u.) Državni kanceler Bethmann-Hollweg je danes sprejel bavarskega ministrskega predsednika grofa Hertlinga. Razgovarjala sta se o splošnih vprašanjih, kakor se to čisto dogaja med kancelerjem in vodilnimi ministri večjih zveznih držav. Napačno je, če se Hertlingov obisk spravlja v zvezo z osebnimi izpremembami ali specialnimi vprašanji organizacije v preskrbi živil. Pripominja pa se, da se res dela, da se upravni aparat zboljša in napravi bolj enostaven. Ne misli pa se ustanoviti diktature za živila, kakor poroča nek večerni list, ki bi izključila zvezni svet.

Nemške zadeve.

Berlin, 10. maja. (Kor. ur.) V proračunskem odseku je centrum zahteval takojšnjih odredb, da se ohrani in pomnoži število trgovskih ladij. Državni podtajnik Richter je obljubil, da bo vlada za ta namen dala znatne svote. Za uvoz surovin po vojni se bodo ustanovile posebne industrijske družbe. Pri pogajanjih na Dunaju se je sestavil program, ki bo podlaga nadaljnjih pogajanj glede trgovskega razmerja med Nemčijo in Avstrijo. Začelo se je prvo branje o izpremembi društvenega zakona. — V Nemčiji menda uvedejo diktaturo glede živil.

Za švedsko ni hujše.

Kodanj, 10. maja. (Kor. ur.) Vsi petrograjski listi objavljajo poluradno vest, da so govornice o poostrojitvi razmerja med Švedsko, Rusijo in Anglijo zlobne izmišljotine.

Potopljena ruska municijska ladja.

Sofija. »Kambana« poroča iz Varne, da je zavozila v Črnem morju na mino ruska municijska ladja, ki je vozila iz Reni v Sevastopolj. Ladja se je potopila. Rešen ni nihče.

Dnevi potekajo.

Rok za podpis četrtega vojnega posojila doteka. Ako se je doslej kaj zamudilo, naj se nemudoma popravi. Četrto vojno posojilo mora opra uspeti. Četrto vojno posojilo mora dokazati vsemu svetu jasno in odločno: Avstrija je edina, Avstrija je močna, Avstrija je nepremagljiva kakor na bojišču, tako na gospodarskem polju. Naša vojska, naša mornarica, naši sinovi, bratje in očetje so nanovo proslavili našo Avstrijo s sijajnimi zmagami, z občudovanja vrednimi junaki in čini. Ali naj mi v zaledju s svojo nesmiselno sebičnostjo ali neopravičljivo brezbriznostjo osramotimo pred svetom svojo domovino in njeno hrabro vojsko, ali naj izpostavimo izgubi predragocene pridobitve naših čet, za katere je teklo toliko naše srčne krvi, za katere so naši sinovi, bratje, očetje prestajali neizmerne, nepopisne muke in napore? Nikdar! Tudi zmaga v zaledju mora biti naša, četrto vojno posojilo mora doseči časten uspeh. Zato pa še v zadnjem hipu vsi na krov, da se ta zmaga brezpogojno zagotovi. Naj se nihče ne zanaša na druge, naj nihče ne omalovažuje svojega nizkega zneska. Vsak stori svojo dolžnost, kakor bi bilo ravno od njega vse odvisno. In v resnici je od posameznih podpisovalcev

odvisen celokupni uspeh. Le ako vsak posameznik stori svojo dolžnost, jo bomo stori vsi. Vsi skupaj in vsak zase bomo pa tudi uživali sadove, ki nam jih rodi četrto vojno posojilo. Uživali jih bodo tudi tisti, ki jih najbolj zaslužijo: naši vojaki, katerim z vojnim posojilom ne le zagotovimo vsega, kar potrebujejo v vojni, marveč jim tudi skrajšamo dneve, ki jih še ločijo od zmagoslavne vrnitve v domovino. Na to mislimo!

Vrli Vipavci. Do 10. maja je pri Hranilnici in posojilnici v Vipavi podpisalo 53 strank 265.000 K vojnega posojila.

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani je pri Kranjski deželni banki podpisala in takoj vplačala 25.000 K četrtega vojnega posojila; prejšnjih vojnih posojil je družba podpisala 75.000 K. Skupaj je torej dosedaj subskribirala 100.000 K vojnega posojila. Poleg tega so uradniki c. kr. kmetijske družbe podpisali in takoj vplačali še skupno 5000 K četrtega vojnega posojila, in sicer: Ravnatelj Gustav Pirc 1000 K; tajniški pristav Alojzij Jamnik 500 K; kulturni inženir M. Kosmač 500 K; knjigovodja O. Schmidt 500 K; drevesnični oskrbnik Josip Urbančič 500 K; pisarničar Josip Lokar 300 K; pisarničar Anton Bukovic 300 K; skladiščnik Josip Mulaček 300 K; skladiščnik Alojzij Škr 200 K; uradnica Ida Kustrin 200 K; uradnica Marija Lokar 200 K; uradnica Matilda Rohman 200 K; uradnica Ivana Jurca 200 K; vrtnarski pomočnik Ivan Marolt 100 K; uradni sluga Anton Marn 100 K. V kolikor uslužbenci c. kr. kmetijske družbe niso vojnega posojila iz svojih prihrankov takoj v gotovini plačali, je kmetijska družba zanje potrebno svoto založila ter je sama potrebno posojilo financirala.

Pri Jadranski banki, podružnica Ljubljana, podpisali so med drugimi četrto avstrijsko vojno posojilo še: Jožef Maitzen, Ljubljana, nadaljnih 7000 K, preje 5000 K, skupaj na četrto vojno posojilo 12.000 K; Mestna hranilnica ljubljanska 800.000 K; Ivan Ogrin, Laverca, 6000 K, na tretje posojilo 4000 K, skupaj 10.000 K; S. L. v Ljubljani 100.000 K; M. Rant, Kranj, 1000 K; Brata Moskovič, Ljubljana, 10.000 K; Kreditno društvo v Kranju 5000 K; Anton Tonec, Ljubljana, 2000 K; Okrajna bolnišnica blagajna v Kranju 3000 K; Albert pl. Levničnik, Ljubljana, 1000 K; A. Šarabon, Ljubljana, 20.000 K, na drugem mestu 10.000 K, skupaj 30.000 K; Peter Kozina & Co., Ljubljana, 25.000 K; Anton in Milan Deghenghi, Ljubljana, večji znesek; Andrej Babšek, Laverca, 1000 K; Miha Narobe, Laverca, 1000 K; Bolniška blagajna članov gostilniške zadruge v Ljubljani 1000 K; Leopold Simončič, Ljubljana, 200 K; Kastelic & Žabkar, Ljubljana, 7000 K; Anton Werbole, Izlake, 2000 K; Neimenovani, Cerknica, 15.000 K; Neimenovani, Ljubljana, 11.000 K; Neimenovani, Kranj, 9000 kron; Sped. deln. družba »Balkan« v Trstu za sebe in svojo tukajšnjo podružnico 50.000 K.

Dnevne novice.

+ Zahvala generalnega polkovnika Boroevića. Prejeli smo: »Na korist soškemu zakladu v Ljubljani, na Vrhniki, v Borovnici, Sp. Logatcu in Logu izvedena prodaja oljčnih vejic na cvetno nedeljo je donesla znatni znesek nad 18.000 K. Vsem onim damam in gospodom, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli k temu lepemu uspehu, izrekam v imenu moje armade najpriščnejšo in najlepšo zahvalo. Boroević, generalni polkovnik.«

— Boroević, der Kroatengeneral. Znan berlinski umetniški list »Jugend« prinaša v svoji zadnji številki izvrsten portret generalnega polkovnika dr. Svetozarja pl. Boroevića, katerega je naslikal Nikolaj Schattenstein. Pod naslovom »Boroević, der Kroatengeneral« je napisal Karel Marilaun v istem listu krasen in duhovit življenjski opis o tem hrvaškem vojskovodji in branitelju monarhije na slovenski Soči.

— Naša organizacija za »Rdeči križ«. Breznica: Na belo nedeljo je priredila Marijina družba ljudsko igro »Svoje glavna Minka« s petjem in deklamacijo Gregorčičeve pesmi »Soči«. Dvorana je bila natlačeno polna, mnogi še niso mogli priti blizu. Gmoten uspeh je bil prav zadovoljiv, celih 2000 K se je nabralo za »Rdeči križ«. Med tednom so hodili v to določeni možje po vaseh in pobirali prostovoljne doneske za »Rdeči križ«. Dekleta so pa prodajala cvetlice in znake »Rdečega križa«. Ljudje prav radi prispevajo za ta plemenit človekoljuben namen. — V nedeljo, dne 14. maja, bo Marijina družba še enkrat priredila ljudsko igro »Svoje glavna Minka«. Začetek ob pol štirih popoldne. Vabimo!

— Ogrin in mast. »Arbeiter Zeitung« je 10. maja zapisala: Omeniti moramo, da nas je Ogrska tudi glede masti pustila na cedilu. Dežela, ki ima največje svinjere, ki nas je, zlasti Dunaj, preskrbovala z mastjo in prešči, nam vkljub šestkrat višjim cenam daje neznošno majhne porcije. Misli bi človek, da bo skupna bramba

vzbudila čustvo solidarnosti tudi glede preskrbe z živili. Ali ni nobenega mesta, ki bi posredovalo, da se izognemo nasprotju, ki izvira iz takega postopanja. Ogrsko postopanje bo po vojski dolgo nepozabljeno, to jim lahko še danes rečemo. — Iz naše Dolenjske vozijo danes mlade presčke na Ogrsko.

— Vojni kurat č. g. Jožef Pinter umrl. Slavno poveljstvo Lir 26 je brzojavno naznanilo, da je vojni kurat Jožef Pinter dne 11. maja 1916 umrl.

+ Pohvali. Vojaško poveljstvo je pohvalilo podpolkovnika 17. pp. Jurija Pichlerja za njegovo odlično službovanje kot poveljnika nadomestnega bataljona prigodom njegovega ponovnega odhoda na bojišče in majorja viteza pl. Metnitzerja za njegovo vzorno službovanje pri dopolnitvi okrajnem poveljstvu v Ljubljani in pri nadomestnem bataljonu 17. pp.

— 50letni jubilej, kar služi v armadi, slavi 15. t. m. gospod računski svetnik Jurij Klobučar. Jubilar je znan v krogih armade po svojih upravnih pripomočkih in po člankih v strokovnih listih.

— Štiridesetletnica župnikovanja. Od dne 17. julija 1914 zlatomašnik, msgr. Jurij Bezenšek, je te dni dopolnil štirideset let, odkar je bil prišel za župnika v Čadramlje pri Konjicah. Tu si je sedaj osemindesetletni ter še duševno in telesno krepki gospod med ostalim postavil krasen spomenik s 40 m dolgo in 14 m široko novo cerkvijo, o kateri pravijo strokovnjaki, da bi čast delala vsaki katedrali.

— Smrtna kosa. Umrl je v deželni bolnici v Gradcu 19letni mladenič Miško Urek iz Kapel pri Brezicah. Pri 5. c. in kr. drag. polku, v zvestem službovanju za domovino si je nakopal bolezen, katere mu je prestrigla nit nadepolnega življenja. Bil si vzor katoliškega mladeniča! Naj ti bode tuja zemlja lahka! — Pri Sv. Lovrencu nad Mariborom je umrla gdca Hanika Vidmar, sestra gospoda Matije Vidmarja, lesotrlca v Zrečah. — Umrl je v Zagrebu vojak 17. pešpolka Jakob Lužar.

— Nagla smrt. V Pragi je nagloma na kapi umrl bivši praški župan dr. Vladimir Srb. Na Dunaju je nagloma v svoji pisarni umrl vojaški poveljnik dunajski generalni major Rihard Keki.

— Odlikovan je bil s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje rač. podčastnik 1. vrste Joško Petan, kateri se nahaja že od začetka vojske na bojišču in ki služi pri dom. polj. top. polku št. 2/22.

— Žalostna usoda mariborskega obrtnika. Te dni je bil pred mariborskim okrožnim sodiščem radi krive prisega in tatvine obsojen na šest mesecev težke ječe 51letni mizarar mojster Jožef Kollaritsch. Kolarič je imel preje cvetočo umetno in pohištveno mizarstvo delavnico, nato se je zapletel v nedovoljeno znanje z omoženo Ivano Wesenjak, se ločil od svoje žene in polagoma popolnoma propadel. Ob konkurzu je pod prisego zamočlal več stotin denarja, Ivani Wesenjak je pa iz stanovanja ukradel 300 kron, češ, da se je tako vsaj nekoliko odškodoval za 2250 K, ki mu jih je bila ukradla Wesenjak. Izgovor mu ni pomagal ter je bil obsojen kakor gori navedeno.

— Umor in poizkušeni samoumor. Pri Črnem orlu v Mariboru se je bila te dni nastanila s svojim ljubkim dveletnim detetom 23letna Betti Kanzler, doma iz Slovenjvase ali Račja. Ni še dognano, je li oženjena ali vdova. Samo toliko je gotovo, da je imela razmerje z monterjem Ehsamom iz elektrarne na Fali. 10. t. m. zvečer so slišali iz sobe, v kateri je bila nastanjena Kanzler, dva strela. Udrli so v sobo in našli dete s prestreljenimi prsi mrtvo na divanu, čezenj je bila sklonjena nezavestna mati, ki je imela istotako težko rano v prsih. Nesrečno mater so prenesli v bolnišnico. Vzrok krvavega čina še ni pojasnjen.

V ruskem ujetništvu se nahajajo sledeči častniki 17. pešp.: Rez. poročnik Ernest Ferjančič iz Celovca, kadetasp. dr. Ivan Luscher iz Čermošnjic, kadet Josip Oertl iz Celovca, kadetasp. Rudolf Černe iz Kočevja (ranjen) in poročnik Marij Zlobec iz Trsta.

— Iz ruskega ujetništva se je oglasil po 19 mesecih Franc Podobnik, doma pri Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani.

— Poročil se je v kapiteljski cerkvi v Novem mestu gospod Franc Rorman, posestnik in gostilničar na Malem Slatniku z gdč. Uršulo Gorše, iz Novega mesta.

Avtomobilna nesreča. Na cesti pri Sp. Polskavi je zadel neki avtomobil, ki je vozil z največjo brzino, v drevo ob cesti. Pri tem je odletel iz avtomobila eden potnikov in obležal mrtev. Ostali potniki so dvignili mrtveca v avtomobil, ki je na čuden način ostal popolnoma nepoškodovan, in se v največji naglici odpeljali dalje.

— Aretirana je bila v Zagrebu radi tatvine že osemkrat predkaznovana Ivana Planinc, roj. 1886. v Ljubnem, okraj Celje, ker je kradla cvetje na tamošnjem pokopališču.

— **Kranjska hranilnica** je ravnokar izdala svoje poročilo za leto 1915. Koncem leta 1915. je znašalo stanje vlog s kapitaliziranimi obrestmi vred 48,715.344 K 31 h. Vložno stanje se je v primeri z l. 1914. pomnožilo za 934.064 K 02 h. Vse upravno premožnejše Kranjske hranilnice je znašalo koncem leta 1915. 64,739.575 K 50 h, v primeri z upravnim premoženjem leta 1914. v znesku 61,107.539 K 08 h, se je povišalo za 3,632.036 K 42 h. Poslovni in denarni promet je obsegal leta 1915. pri hranilnici 32.484 strank z 69,427.201 K 84 h, in pri kreditnem društvu 2263 strank s 5,270.194 kron 58 h. Čisti dohodek minulega poslovnega leta znaša 313.161 K 86 h, je torej v primeri s čistim dohodkom leta 1914. v znesku 292.733 K 16 h višji za 20.428 K 70 h. Skupne rezerve Kranjske hranilnice znašajo 6,496.132 K 35 h. Kranjska hranilnica je ob letnem zaključku razdelila 137.227 K 41 h dobroteljskih daril. Med drugimi je določila: Društvu za oskrbo revežev v Ljubljani 5000 K; Vincencijevi družbi za deško zavetišče, deško sirotišnico in družbino šolo 1000 K; Vincencijevim konferencam v Ljubljani: pri sv. Nikolaju 200 K, pri franč., sv. Petru in sv. Jakobu po 200 K, v Trnovem 200 K, v Spodnji Šiški 200 K; potem na Viču 100 K, v Kamniku 100 K, v Idriji 100 K; Vincencijevi družbi v Rudolfovem 100 K; Lichtenthurničnemu sirotinskemu dekleškemu zavodu v Ljubljani 800 K; društvu gospej krščanske ljubezni sv. Vincenca Pavlanskega 1500 K; Elizabetnemu ženskem društvu v Ljubljani 200 K; društvu sv. Marte v Ljubljani 200 K; avstrijski družbi Rdečega križa 10.000 kron; kranjski podružnici avstr. pomoč. društva za bolne na pljučih 500 K; Jožefovi bolnišnici v Ljubljani za hiralnico 300 K; Elizabetni otroški bolnišnici v Ljubljani 3600 K; bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu 2000 K; deželni vladi na Kranjskem za vzdrževanje dveh gojencev v gluhoemnici v Ljubljani v šolskem letu 1915/16 600 K; ljubljanski krajevni skupini zveze skontistov 100 K; podpornemu društvu čevljarških pomočnikov v Trzinu 100 K; društvu tiskarjev na Kranjskem za vdovsko blagajno 200 K; Splošni delavski bolniški in podporni blagajni v Trzinu 200 K; krajevni skupini knjigoveškega društva v Ljubljani za bolniškopodporne svrhe 100 K; za dopolnitev cesar Franc Jožefovega azilnega zaklada 5000 K; aprovi-zacijskemu odseku v Ljubljani za brezplačno oddajo živih revežev v Ljubljani in okolici 5000 K; uršulinskim učnim zavodom v Ljubljani 500 K; uršulinskim učnim zavodom v Škofji Loki 200 K; zavodu za varovanje majhnih otrok 100 K; sirotišn. v Kočevju 200 K; kranjsko-primorskemu gozdarskemu društvu 300 K; pogodbovalni komisiji za kraško ozemlje kot donesek fondu za odpravnine gozdnim čuvajem 300 K; šolskima vodstvom v Toplicah pri Novem mestu in št. Rupertu pri Mokronogu za čebelarstvo, vsakemu 100 K; gasilnemu in reševalnemu društvu v Ljubljani 500 K; katol. pomočniškemu društvu v Ljubljani 200 K. — Tudi letos razdeli Kranjska hranilnica 3000 K med 60 dolgo službečih poslov (nagrade po 50 K). V Zavetišču cesarja Franc Jožefa za neozdravne bolnike ima Kranjska hranilnica 49 oskrbovancev. V zavodu je bila leta 1915. tudi vojaška bolnišnica. Za obrat te človekoljubne ustanove je kuratorij porabil v letu 1915 98.743 K 55 h. Društvena starostna hranilnica je praznovala 25letnico. V tej dobi je prispevala Kranjska hranilnica k starostni hranilnici 210.256 K 45 h. Kreditno društvo Kranjske hranilnice je imelo koncem lanskega leta 177 deležnikov z dovoljenim kreditom v znesku 1,773.340 K.

Primorske novice.

Hvala branilcu domovine. Kopriva, 10. maja. Tukajšnje občinsko starešinstvo je imenovalo generalnega polkovnika Svetozarja Borojeviča pl. Bojna častnim občanom koprivske občine.

Odlikovana goriška bogoslovca. Dne 5. maja je Njegovo Veličanstvo podelilo goriškima bogoslovcema Slovencu Francu Kandusu in Furlanu Ivanu Brač zlat zaslužni križ na traku hrabrostne svetinje v priznanje odličnega službovanja pred sovraniškom. Odlikovana bogoslovca sta (poleg drugih tovarišev bogoslovcev) pol leta neumorno in požrtvovalno delovala v bolnišnici Rdečega križa v Gorici in se

kljub življenjski nevarnosti, kljub besnemu bombardiranju, ki mu je bila izpostavljena bolnišnica, tekmo petih mesecev oprijela z vso nesebično ljubeznijo bolniške oskrbe ranjencev noč in dan. — Čast goriškim bogoslovcem in čast knezonadškofu, ki ima tak duhovski naraščaj!

Umrla je v Gorici gospa Gusovina. V Gorici je razrušena hiša Jakončičeva na Stolnem trgu in ena hiša v Via Rabbata.

— **Srednješolska vest.** Profesorja na slovenski državni gimnaziji v Gorici Franc Povšič in Karl Prijatelj sta bila s 1. t. m. pridržana v službovanje do konca tekočega šolskega leta pri c. kr. državni gimnaziji v Ljubljani.

Tovarna v Podgori. Za uničeno papirnico v Podgori je podjetje Leykam javilo svojo odškodninsko zahtevo v znesku 3,575.781 K 16 v.

Poštni urad Log v sodnem okraju Bovec, se je 10. m. zopet otvoril. Sprejema navadna in priporočena pisma, potrebne ovojne in službo s poštami nakaznicami in pošt-nohranilnično službo z začasno omejitvijo do 300 kron.

Ljubljanske novice.

Ij Umrl je v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 9, dne 11. t. m. g. Nikolaj Spintre, ljubljanski meščan, v 91. letu. Pokojnik je bil svoje dni hišni posestnik in čevljarški mojster na Židovski stezi. Dasi ni bil rojen ljubljancem, je vendar ljubljano iz srca ljubil in se čutil zadovoljnega le v Ljubljani. Dokler je mogel hoditi, je vsak dan ob devetih prihajal k sv. maši v stolnico. Težko pokončni hoji bi nihče ne prisojal 90 let. Njegov sin je profesor na učiteljski v Mariboru. Naj v miru počiva! Pogreb je bil danes ob 2. popoldne.

Ij **Prodaja govejega mesa pri mestni aprovizaciji.** Mestna aprovizacija bo prodajala goveje meso v cerkvi sv. Jožefa tudi jutri in v nedeljo. Po možnosti se bo meso prodajalo tudi na stojnici na Vodnikovem trgu za Mahrovo hišo.

Ij **Umrl** so v Ljubljani: Josip Fink, železniški delavec, 76 let. — Marija Bernik, bivša sitarica-hiralka, 64 let. — Janez Šulen, posestnikov sin-hiralec, 45 let.

Ij **Ugodnosti za konje, katere prevzema občinstvo iz vojaških bolnišnic.** Vsled razpisa c. kr. poljedelskega ministrstva so bile politične okrajne oblasti obveščene, da se ima z veter.-policijskega stališča uporabljati za konje, katere prevzema občinstvo iz vojaških bolnišnic, oprostitev od določb § 8., lit. b in c ter § 11., točka 1, 2 in 3 splošnega zakona o živinski kugi.

Razne novice.

Kuga v Egiptu. V notranjem Egiptu razsaja kuga.

Glavar »Črne roke« v New Yorku ustreljen. Kralja znane laške roparske družbe »Črna roka« v New Yorku, Carmine Tedeschi, na katerega glavo je razpisanih 1000 dolarjev, je ustrelil trgovec Missimino, kateremu je hotel izsiliti 300 dolarjev.

Duhovščina v novi Bolgariji. Bolgarski sveti sinod je nastavljal v novi Bolgariji 280 svečnikov.

Cena piva je poskočila na Bolgarskem za 20 odstotkov.

Tat slavne slike »Mona Lisa«, Lah Perugina, je že prestal svojo kazen. Delal je nato kot delavec v neki milanski tvornici, 10. t. m. so ga pa zopet zaprli, ker je sodelen pri neki tatvini na škodo vojaške uprave.

Mladji morilci. Porota v Stuttgartu je obsodila na smrt roparskega morilca 18 letnega Gsandnerja. Kriminalna policija v Karlsruhe je prišla 17 letnega Karla Münzera in 18 letnega Alfonza Kirschnerja, ki sta napadla in usmrtila v njegovem stanovanju 78 letnega zasebnika Haymanna.

Orožnik obsojen na smrt. Vojaško sodišče v Szegedu je obsodilo na smrt orožnika Edmunda Török, ki je lani v Beresnocu ustrelil orožniškega postajevodjo Jožefa Janosi.

Cerkvenim pevskim zborom priporoča Katoliška Bukvarna v Ljubljani:

Kimovec, Srce Jezusovo vse hvale najbolj vredno. 21. pesmi na čast presv. Srcu

Jezusovemu. Partitura K 2.40, glasovi po 50 vin.

Ferjančič, Litanije sv. Jožefa. Za mešani, oziroma tudi eno-, dvo- ali triglasni zbor. Cena 30 vin.

Premrl, Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih. Za mešani zbor. Cena partituri K 2.40, glasovi po 60 vin.

Chlondowski, Sancte Joseph. Invocatio una voce et choro ad IV. voces inaequales alternati concinenda. Cena partituri 60 vin., glasovi po 10 vin.

Poštene miroljubne

vlagalke

sprejme

Katol. tiskarna.

— **Nova cerkveni pesmi Ign. Hladnika** —

za mešani zbor, solospes in orgle. Odobrene od vis. č. knezoškof. ordinarijata v Ljubljani.

Zdrava Marija op. 69. Marijine pesmi 2 K, namenjene posebno za cerkvene koncerte.

Petero vojnih Marijinih op. 65., 1 K.

Osem Tantum ergo op. 65., 1 K. 1122

sprejmejo se za takojšnji nastop

sodarski pomočniki.

Ponudbe z označbo plače, naj se naslovi: **Zagrebska delniška pivovarna in tvornica sladu v Zagrebu.**

Kupiti se želi takoj že rabljena, pa dobro ohranjena

stiskalnica za seno.

Ponudbe naj se pošiljajo na **Županstvo občine Draga pri Kočevju**

Kdor hoče zaslužiti

poleg dnevnega zaslužka dnevno do K 10.—, naj pošlje svoj naslov na **Milan Perhavec, Trst, Via Maria Teresa 15, I.** Za odgovor pri-dejati 25 vinarjev v znamkah.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše ljubljane matere, oziroma sestre in tete, gospe

Ivanke Gorjanc

trgovke v Ljubljani

izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvalujemo gospej Luciji Pleško za tolažilne obiske in nesebično požrtvovalnost tekom dolgotrajne bolezni pokojnice, za poklonjene krasne vence in šopke ter sploh vsem, ki so spremenili nepozabno rajnico na nje zadnji poti.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse tolažbe polne dokaze srčnega sočutja povodom bridke izgube našega očeta, odnosno starega očeta, tasta in strica, gospoda

IVANA LOVŠINA

posesnika in trgovca

kakor tudi za časteče spremstvo pokojnika k zadnjemu počitku izrekamo vsem mnogostevilnim udeležencem našo iskreno zahvalo.

Posebna zahvala pa tudi g. dr. Schifferju za tolažilno skrb, sl. zastopstvu posojilnice za spremstvo in venec, sl. gasilnemu društvu iz Ribnice, uglednemu učiteljsstvu s šolsko mladino, čast. duhovščini, cenj. gg. pevcem za prekrasno petje, ter vsem ljubim in dragim prijateljem in znancem iz Ribnice, Sodražice, Dolenjevasi, Velikih Lašč, Brež, Jelendola i. t. d.

Iskrena hvala vsem!

RIBNICA, 11. maja 1916.

Žalujoča rodbina Lovšin.

Melasna krmila za živino

razpošilja deželna centrala krmil v Ljubljani, Turjaški trg št. 3, v vrečah po 50 kg. Cena je 35.— K za 100 kg.

Tvrška
Gričar & Mejač
Ljubljana
Prešernova ulica št. 9

priporoča za **spomlad in poletje**

ter mične

novosti

v konfekciji

svojo dobro sortirano zalogo

oblek za gospe in dečke,

za dame in deklice.